

แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมกองทัพบก
ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ธนภฤต นพคุณวิจัย
นายทหารปฏิบัติการประจำกรมแพทย์ทหารบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2565

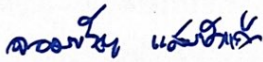
เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมกองทัพบก ในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย พันเอก ธนกฤต นพคุณวิจัย
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ชนะชัย พลเดชา

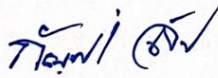
วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

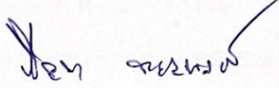
พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(วิชาติ เอี่ยมไพจิตร)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(ชนะชัย พลเดชา)

พันเอกหญิง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(จอมขวัญ แสงบัวแก้ว)

พันเอกหญิง กรรมการ
(กัญญนัฐ แสงภัทรเนตร)

พันเอก กรรมการ
(ปริญญา ฉายะพงษ์)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ธนกฤต นพคุณวิชัย
เรื่อง	แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมกองทัพบก ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
วันที่	กันยายน 2565 จำนวนคำ : 8,492 จำนวนหน้า : 29
คำสำคัญ	การบูรณาการ, ศูนย์อำนวยการแพทย์ทหารบก, งานทันตกรรมกองทัพบก
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานของส่วนงานทันตกรรม ศูนย์อำนวยการแพทย์ทหารบก จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพช่องปากของกำลังพลที่ปฏิบัติงาน และประชาชนในพื้นที่ จากการวิเคราะห์การทำงาน การศึกษายุทธศาสตร์ และนโยบายต่าง ๆ ในระดับชาติ จึงได้นำมาพัฒนาแนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่ โดยจากการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ ทำให้ได้แนวทางในการบูรณาการงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ 1) ระยะแรก ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับบริการรู้จักส่วนงานทันตกรรมของศูนย์อำนวยการแพทย์ทหารบก จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับการประสานงานกับหน่วยงานทันตกรรมที่มีการทำงานในลักษณะเดียวกันในพื้นที่เพื่อทราบถึงศักยภาพการของแต่ละหน่วย และสามารถบูรณาการการส่งต่อผู้รับบริการและเชื่อมโยงข้อมูล 2) ระยะที่สอง โดยมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ การจัดประชุมอบรม การบูรณาการการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ เช่น เครื่องเอกซเรย์ เครื่องตัดกระดูก เครื่องปั่นเลือด รวมทั้งบูรณาการสืบเปลี่ยนหมุนเวียนบุคลากรเพื่อช่วยกันทำงานตามความเหมาะสม 3) ระยะที่สาม ควรมี

การบูรณาการโครงสร้างของหน่วยงานและโครงสร้างบุคลากรให้สอดคล้องกับการทำงาน
ร่วมกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการงานทันตกรรมอย่างยั่งยืนในอนาคต

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Tanakrit Noppakunwijai

TITLE: An Approach of Integration of Dental Practices of the Royal Thai Army in Southern Border Provinces

DATE: September, 2022 **WORD COUNT :** 8,492 **PAGES :** 29

KEY TERMS: Integration, Southern Provinces Army Medical Center, Dental Practices of the Royal Thai Army

CLASSIFICATION: Unclassified

Solving conflicts and violence in the southern border provinces concerns multidimensionality including maintaining stability, improving quality of life of local people, reducing inequality, enhancing and strengthening community's sustainability and creating better understanding and trust among people in the local areas. The Dental Division of Southern Provinces Army Medical Center is one of dental agencies providing dental health services for active personnel in the areas and for local people. To develop an approach of integration of dental practices in the local areas, an analysis of practices and operations together with a study on national strategy and policies are thoroughly taken into account. The implementation of the integration of dentistry practices in the southern border provinces based on information collected, an analyze of participation from relevant sectors, and suggestions from strategic specialists is divided into 3 phases. In the first phase, the Dental Division of Southern Provinces Army Medical Center should publicize its roles and services to clients as well as collaborate with other dental organizations to gain more information about

potential of professionals and organization in order to coordinate patient transfers between those units and facilitate sharing of information. In the second phase, the development of knowledge management should be encouraged through academic conferences. Optimization of medical instruments and tools; for example, X-Ray Machines, Piezo scalers, and centrifuges; and a suitable personnel rotation between the units should also be put into practice to ensure the delivery of high-quality care. In the third phase, the integration of organizational and personnel structures should be completed in accordance with approaches of collaboration to achieve integrated dental practices effectively and sustainably.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลา แรงกายแรงใจ ให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะ พันเอก ชนะชัย พลเตชา อาจารย์ที่ปรึกษารวมทั้งท่านผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และ พันเอกหญิง จอมขวัญ แสงบัวแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมายของทางราชการเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ ในการทำวิจัยฉบับนี้ ให้สำเร็จสมบูรณ์ ได้สมตามความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก และหวังว่าวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	7
ปัญหาและข้อจำกัดของงานทันตกรรมกองทัพบกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	7
สภาวะแวดล้อมด้านสุขภาพของกำลังพลและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	8
สภาวะแวดล้อมด้านทันตสุขภาพของกำลังพลและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	10
สภาวะแวดล้อมภายในของงานทันตกรรม ศอซต.	11
แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	17
แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมกองทัพบกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	21
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	23
การวางแผนในระยะที่ 1	24
การวางแผนในระยะที่ 2	25
การวางแผนในระยะที่ 3	26
บทที่ 4 บทสรุป	27
สรุปผลการวิจัย	27
ข้อเสนอแนะการวิจัย	28
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จวบจนปัจจุบันกว่า 17 ปี เป็นปัญหาที่มีสาเหตุองค์ประกอบที่หลากหลาย มิติความขัดแย้งที่ซับซ้อนมายาวนาน ทำให้การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ไม่สามารถทำได้ง่ายนัก แม้ในปัจจุบันภาพรวมสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้¹ (จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลา 4 อำเภอ) มีแนวโน้มที่จะลดความรุนแรง จากข้อมูลสถิติสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงระยะเวลา 8 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2554 - 2561 ได้ลดลงมากกว่าร้อยละ 70 โดยในปี พ.ศ. 2554 มีเหตุการณ์ความรุนแรง 619 เหตุการณ์ ขณะที่ในปี พ.ศ. 2561 มีเหตุการณ์ความรุนแรง 140 ครั้ง (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้.2561) แต่ยังคงมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างมาก

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)² ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ ทั้งในระดับเร่งด่วนและการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ซึ่งมีการกล่าวถึงการสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเรื่องดังกล่าวได้รับการบรรจุเป็นแผนเร่งด่วนในนโยบายความมั่นคง โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)³ รวมทั้งมีการจัดทำนโยบายการบริหารและการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560 - 2562⁴ ซึ่งมีวิสัยทัศน์ว่า “สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขความรุนแรง วิถีชีวิตของทุกคนได้รับการปกป้อง

พัฒนาบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน”

นอกจากมุมมองด้านความมั่นคง พื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะของสังคมพหุวัฒนธรรม มีความละเอียดอ่อนในวิถีชีวิตและความเชื่อของประชาชน เป็นพื้นที่พิเศษที่ควรมีการวางแผนการดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างกลมกลืน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับภูมิสังคมวัฒนธรรม ความเชื่อ และเกิดประโยชน์สูงสุด ตามเจตจำนงของแผนยุทธศาสตร์ชาติ

ส่วนงานทันตกรรม ศูนย์อำนวยการแพทย์จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอชต.) เป็นหน่วยงานสังกัดกรมแพทย์ทหารบก (พบ.) ของกองทัพบก และเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีปฏิบัตินโยบายสนับสนุนภารกิจเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาตั้งแต่ปี 2554 จึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการลดความขัดแย้งและแก้ปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านยุทธศาสตร์การพัฒนาพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานไว้ให้ โดยการ (1) สร้างความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนในวัตถุประสงค์ของการดำเนินการด้านการดูแลสุขภาพช่องปาก (2) การให้บริการด้านทันตกรรมที่เข้าถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทุรกันดาร (3) การพัฒนาการดำเนินงานทันตกรรมให้สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม ภูมิประเทศ ภูมิสังคม และสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งจากกรอบแนวคิดเรื่องการบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดความซ้ำซ้อน

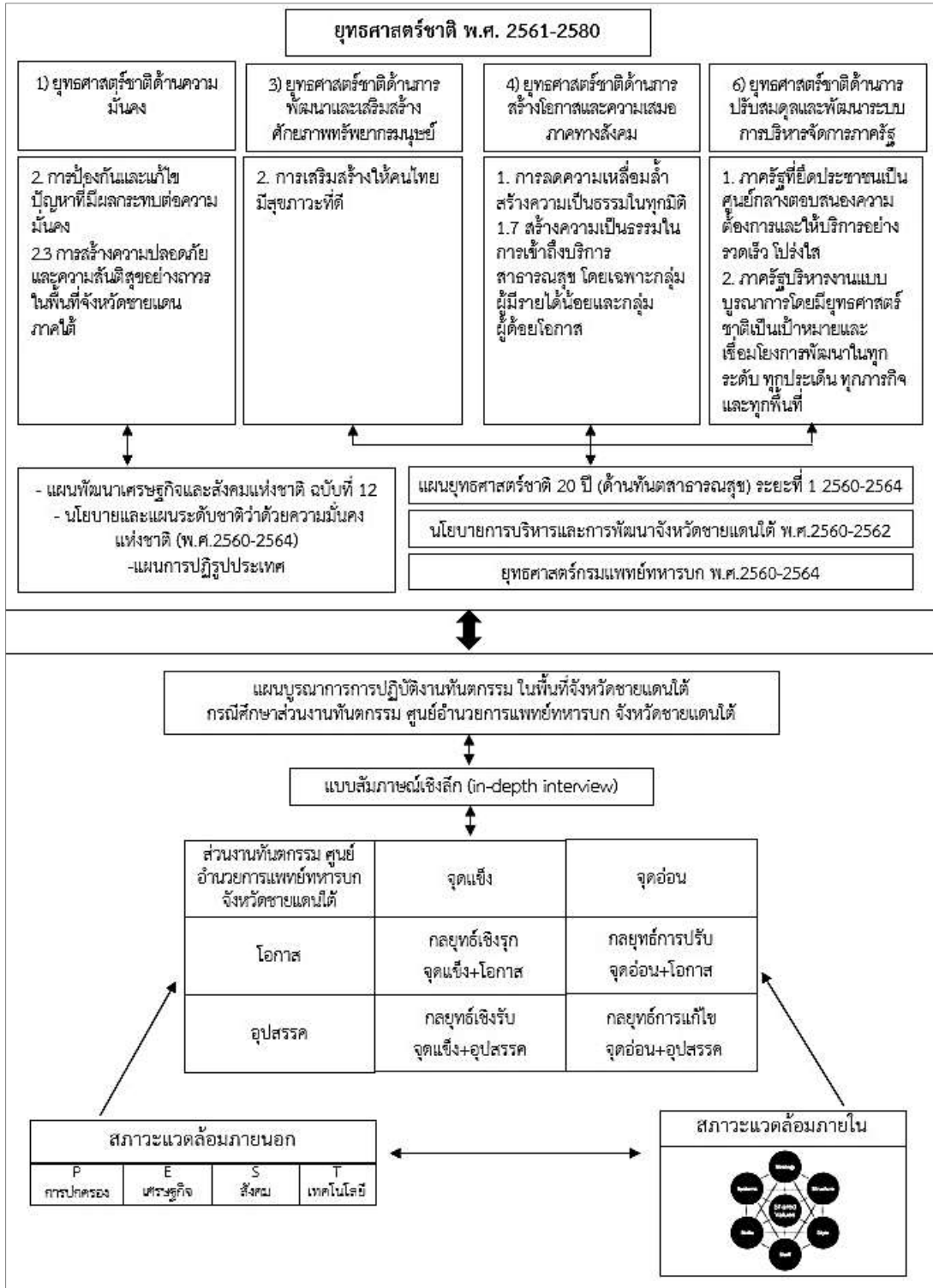
แต่การดำเนินงานด้านทันตสุขภาพในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2556 ยังมีลักษณะการดำเนินการแบบแยกส่วนตามสายการบังคับบัญชา แต่ละหน่วยงานต่างปฏิบัติงานตามภารกิจ แผนงาน และแผนงบประมาณของตน อีกทั้งไม่ทราบว่าหน่วยงานอื่น ๆ มีแผนการดำเนินการอย่างไร ในแต่ละช่วงเวลามีจุดเน้นการพัฒนาด้านใด และมีเป้าหมายอย่างไร จึงทำให้ประสิทธิภาพและการพัฒนาในการบริการด้านทันตกรรมมีความซ้ำซ้อน ขาดการประสานสอดคล้องไม่เกิดการบูรณาการร่วมกัน และส่งผลต่อประสิทธิผลของงานบริการทันตกรรมในพื้นที่

การศึกษานี้เป็นกรณีศึกษาการวางแผนบูรณาการงานทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาวะของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนในพื้นที่ เช่น ศูนย์อำนวยการแพทย์จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอชต.) ศูนย์บริหารการพัฒนาสุขภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศบ.สต.) โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) รวมไปถึงสถานพยาบาลเอกชนที่ยินดีเข้าร่วม เพื่อให้มีการบูรณาการแผนงานการให้บริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่พึงมี รวมไปถึงการสนับสนุนงานด้านความมั่นคง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและข้อจำกัดของการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้
2. เพื่อวิเคราะห์สถานะแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อเสนอแนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองภารกิจกองทัพบกและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Research) ตามที่วิทยาลัยการศึกษากำหนด เป็นแนวทางในการศึกษา

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 วิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ศึกษาเอกสารหลักนियมการบริการทางการแพทย์ และระเบียบงานทางทันตกรรมในยุคความปกติใหม่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล สืบค้นจากงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา ผู้มีประสบการณ์ และผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล ร่วมกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ และ SWOT Analysis เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยตามที่กำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลสภาพปัญหาและข้อจำกัดของการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจถึงสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของส่วนงานทันตกรรม คอซต.

2. ทำให้ได้แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานสนามใน กอ.รมน.ภาค 4 สน. และประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถึงการบริการทันตกรรมที่เหมาะสม ตอบสนองต่อภารกิจกองทัพ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

3. ก่อให้เกิดองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้หลักการบูรณาการที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการการให้บริการทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ต่อไป

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัญหาสุขภาพช่องปากเป็นปัญหาทางสุขภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงมีพระราชดำริถึงความสำคัญของปัญหานี้ไว้ว่า “เวลาไม่มีฟัน กินอะไรก็ไม่อร่อย จิตใจก็ไม่สบาย ร่างกายก็ไม่แข็งแรง” ทำให้เห็นว่า ปัญหาสุขภาพช่องปากมีผลทั้งในด้าน สุขภาพกายและสุขภาพจิต ถึงแม้ว่าในปัจจุบันปัญหานี้จะมีแนวโน้มที่ลดลง แต่ก็พบว่า ปัญหา มีความซับซ้อนมากขึ้น และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ โอกาสในการเข้าถึงการ บริการที่เหมาะสม

จากการเก็บข้อมูลของงานทันตกรรม ศอชต. ในปี 2560 พบว่า ปัญหาด้าน ทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรุนแรงกว่าในพื้นที่อื่น ทั้งในส่วนของ กำลังพลที่ลงไปปฏิบัติงานและประชาชนในพื้นที่ และได้มีการเก็บข้อมูลแนวโน้มของ ปัญหาไว้ในช่วงปี 2560 - 2562 ซึ่งยังพบว่าแนวโน้มของปัญหาด้านสุขภาพช่องปากของ กำลังพลและประชาชนในพื้นที่ยังไม่ลดลง ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมา เกิดวิกฤตการ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้การเข้ารับบริการสุขภาพไม่สะดวก ดังเช่นในยามปกติ จึงคาดว่าปัญหาสุขภาพช่องปากของกำลังพลและประชาชนพื้นที่น่าจะ มีมากขึ้นด้วย

ปัญหาและข้อจำกัดของงานทันตกรรมกองทัพบกในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้

แม้ว่าปัญหาสุขภาพช่องปากจะเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญของประชาชนไทย แต่งานทันตกรรมมักเป็นส่วนงานที่ขาดแคลนบุคลากร การเข้าถึงทำได้ยาก และไม่ เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้งานทันตกรรมส่วนใหญ่เป็นงานบูรณะ รักษา มากกว่าการ ส่งเสริมป้องกัน ซึ่งผิดต่อหลักงานของระบบพัฒนาบริการสุขภาพของไทย แต่ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ปัญหาการเข้าถึงบริการทางสุขภาพนั้นเกิดขึ้นทั้งในระดับการ

บริการสุขภาพโดยรวมและการบริการทันตกรรม ดังผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านสุขภาพและด้านทันตสุขภาพดังต่อไปนี้

สภาวะแวดล้อมด้านสุขภาพของกำลังพลและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

อรสา กนกวงศ์ และคณะ⁵ ได้ทำการศึกษา การสังเคราะห์ระบบสุขภาพในพื้นที่สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ความสมดุลในการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่เสียไป จึงกระทบต่อปัญหาสุขภาพทุกมิติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบทำให้เกิดการสูญเสียพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน ขาดเสาหลักของครอบครัว ขาดผู้นำในชุมชนและความมั่นคงทางจิตใจลดลง ประชาชนมีความเครียด นอนไม่หลับ บางรายเป็นทุกข์ที่ไม่อาจหาย ทำมาหากินลำบาก เนื่องจากไม่มีความปลอดภัยในการเดินทาง ประชาชนเกิดความระแวงระวังตัวมากกว่าปกติ นอกจากนี้มีผู้พิการ หญิงหม้าย และเด็กกำพร้าเพิ่มขึ้น และผู้ป่วยโรคเรื้อรังดูแลตนเองได้น้อยลง การจัดการสุขภาพของภาคประชาชน ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณ การพูดคุยกับคนในครอบครัว การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน การดูแลตนเองที่เจ็บป่วยเล็กน้อยยังคงใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ก่อนไปรับบริการที่คลินิกเอกชนและสถานบริการภาครัฐ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการเดินทางเวลากลางคืน การเดินทางคนเดียว และระมัดระวัง ระแวงในการสื่อสารกับคนแปลกหน้า ส่วนกลุ่มวัยรุ่นใช้การพูดคุยกับคนที่ไว้ใจและผ่อนคลายความเครียดด้วยการหากิจกรรมอย่างอื่น เบี่ยงเบนความสนใจเพื่อช่วยผ่อนคลาย เช่น ดูทีวี ฟังเพลง อ่านหนังสือบันเทิง การบริการสุขภาพภาครัฐมีการให้บริการในสถานบริการเป็นหลัก ซึ่งพบว่าสามารถให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพด้านอนามัยแม่และเด็ก และการบริการตามบริบทและวิถีมุสลิมได้ดีขึ้น ส่วนการบริการสุขภาพเชิงรุก เช่น การเยี่ยมบ้านผู้พิการ ผู้ป่วยเรื้อรัง การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในหมู่บ้านปฏิบัติได้น้อยลง การบริการสุขภาพในชุมชนจึงได้อาศัยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ช่วย

ดำเนินการ สำหรับการเยียวยาที่มีแนวโน้มดูแลได้ครอบคลุมเพิ่มขึ้น ส่วนการบริการฉุกเฉิน และส่งต่อยังไม่สามารถให้บริการช่วยชีวิต ณ จุดเกิดเหตุได้เต็มประสิทธิภาพ

รายจ่ายด้านสุขภาพภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรายจ่ายของระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ จากบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติของประเทศไทยล่าสุด พบว่ารายจ่ายด้านสุขภาพภาครัฐเพิ่มขึ้นจาก 127,534 ล้านบาท (ร้อยละ 63 ของรายจ่ายสุขภาพทั้งหมด) ในปี 2545 เป็น 388,939 ล้านบาท (ร้อยละ 76 ของรายจ่ายสุขภาพทั้งหมด) ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.98 ต่อปี โดยรายจ่ายส่วนใหญ่มาจากระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ ประกอบด้วย ระบบสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลข้าราชการ ระบบประกันสังคม และหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 57,820.56 ล้านบาท ในปี 2545 เป็น 201,319.40 ล้านบาท ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี โดยมีสัดส่วนรายจ่ายต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.06 เป็นร้อยละ 1.77 ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ารายจ่ายระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐมีอัตราเพิ่มที่เร็วกว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ จากการคาดการณ์รายจ่ายของระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ พบว่า ในปี 2564 - 2565 จะเพิ่มเป็น 433,664 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.94 ต่อปี ส่งผลให้รายจ่ายสุขภาพภาครัฐเพิ่มเป็น 684,275 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.64 ต่อปี ทั้งนี้ การที่ระบบสุขภาพทั้ง 3 ระบบมีแหล่งงบประมาณส่วนใหญ่จากภาครัฐ จึงอาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังในอนาคต อีกทั้งแต่ละระบบหลักประกันสุขภาพยังมีปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ยังขาดประสิทธิภาพ กล่าวคือ กลไกการบริหารจัดการและระบบฐานข้อมูลยังคงแยกส่วนกันในแต่ละระบบ ส่งผลต่อการจัดบริการที่ไม่เป็นเอกภาพทั้งด้านสิทธิประโยชน์ อัตราการเบิกจ่าย และคุณภาพบริการ จึงเป็นความท้าทายในการสร้างความสมดุลระหว่างความยั่งยืนทางการคลังภาครัฐ และการจัดบริการที่มีคุณภาพภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564)⁶

สภาวะแวดล้อมด้านทันตสุขภาพของกำลังพลและประชาชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัญหาทันตสุขภาพเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากประสบการณ์การปฏิบัติงานให้การรักษาทางทันตกรรมในพื้นที่ พบว่ามีผู้ป่วยจำนวนมากที่สูญเสียฟันทั้งปากในช่วงอายุ 30 - 40 ปี ซึ่งจากการเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการในปี พ.ศ. 2564 พบว่า ผู้รับบริการมีความยากลำบากในการเข้าถึงการรักษาพยาบาล เหตุเพราะอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทำให้การเดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลในตัวเมืองค่อนข้างลำบาก อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษา เมื่อมีอาการเจ็บป่วย ก็พยายามประคับประคองอาการด้วยตนเอง ทำให้ความเจ็บป่วยมีอาการรุนแรงขึ้นจนอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต

ผลการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพครั้งที่ 8 ในปี 2560⁸ พบว่า ผู้สูงอายุไทยมีการสูญเสียฟันทั้งปากร้อยละ 8.7 ซึ่งมากกว่าปี 2555 คือร้อยละ 7.2 และ ต้องการใส่ฟันเทียมทั้งปากร้อยละ 2.5 หรือประมาณ 236,000 คน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายภาคทำให้พบว่า ภาคใต้มีความต้องการบริการใส่ฟันเทียมทั้งปากสูงสุดคือร้อยละ 13.2 หรือประมาณการตามจำนวนประชากรสูงอายุใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คิดเป็นจำนวนมากกว่า 35,000 คนซึ่งการจัดบริการใส่ฟันเทียมทั้งปากเป็นเทคโนโลยีเฉพาะทางที่มีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากการจัดบริการให้ครอบคลุมและมีคุณภาพ จำเป็นต้องใช้ทักษะและประสบการณ์ของทันตบุคลากร ตลอดจนถึงขึ้นอยู่กับจำนวนทันตแพทย์ผู้ให้บริการในพื้นที่ และความสามารถในการเข้าถึงบริการของผู้สูงอายุที่ต้องเดินทางมารับบริการที่โรงพยาบาลหลายครั้ง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีปัญหาในการเดินทางมารับบริการ กระทรวงสาธารณสุขจึงจัดบริการใส่ฟันเทียมทั้งปากแก่ผู้สูงอายุภาคใต้เป็นกรณีพิเศษเพื่อแก้ปัญหาการสูญเสียฟันในกลุ่มผู้สูงอายุใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ให้สามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น ลดความทุกข์ทรมานจากการไม่มีฟันบดเคี้ยวอาหาร อันเป็นช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไทยอีกทางหนึ่ง

จากการเล็งเห็นปัญหานี้ ศูนย์แพทย์ทหารบก จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศพบ.จังหวัดชายแดนใต้) ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มาอย่างต่อเนื่อง (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์อำนวยการแพทย์จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ศอชต.) จึงได้จัดทำโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บริการทางการแพทย์ และ ทัศนกรรมแก่ประชาชนอย่างในพื้นที่ห่างไกล โดยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่พบว่าประชากรมีปัญหาสุขภาพช่องปากมากที่สุดในประเทศ (จากการสุ่มสำรวจ และจากข้อมูลกรมอนามัย ปี 2560)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นโอกาส (Opportunities) และ สิ่งท้าทาย (Threats) ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน โดยอาศัยหลักการพื้นฐานและกรอบความคิดในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีอิทธิพลจากภายนอก โดยใช้หลัก ของ “PEST Analysis Model” ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจ "ภาพรวม" ของสภาพแวดล้อมในพื้นที่เชิงกลยุทธ์ รายละเอียดดังนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านการเมือง (Political Environment: P) เป็นการวิเคราะห์กฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ รวมถึง นโยบาย คำสั่งการบังคับบัญชาทางการทหาร ต่อการดำเนินการขององค์กรต่าง ๆ ที่มีผลทั้งในเชิงบวก (โอกาส) และเชิงลบ (สิ่งท้าทาย) ต่อการดำเนินงานในพื้นที่ การวิเคราะห์จากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2563 - 2564) รวมไปถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) และ แผนปฏิบัติการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564 - 2565) จะเห็นจุดแข็งคือ การที่มีนโยบายที่ชัดเจน มีความเชื่อมโยง และมีความต่อเนื่อง ทำให้การตัดสินใจการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ทำได้ดีขึ้น รวมทั้งการมีเป้าหมายการบูรณาการในลักษณะ Whole of Nation Approach หรือกรอบแนวคิดประชารัฐเป็นแนวทาง ทำให้สามารถวางแผนงานในการบูรณาการได้สะดวก ส่วนสิ่งท้าทาย คือ การทำงานด้านทัศนกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มี

นโยบายจากหลายส่วนทั้งด้านความมั่นคง ด้านสุขภาพ และ ด้านบุคลากร การตอบสนอง ต่อนโยบายใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติ อาจทำให้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่รัฐ เอกชน และ ประชาชน ต่อแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติและแผนต่าง ๆ ไม่ตรงกัน ต้องมีการวิเคราะห์ บทบาทหน้าที่ และภารกิจให้ชัดและวางแผนให้เหมาะสมกับกรอบเวลา เนื่องจากต้อง ตอบสนองทุกระดับ ตั้งแต่พื้นที่จนถึงระดับยุทธศาสตร์ชาติ ในทุกกรอบแผนแม่บทและ แผนระดับชาติหลาย ๆ แผน (One unit : All Strategy Policies)

2. สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ (Economic Environment: E) เป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานงบประมาณที่ได้รับรวมทั้งนโยบายการจัดสรรงบประมาณ โดยข้อดีคือ มีแนวทางการของงบประมาณ และการบูรณาการด้านงบประมาณที่ชัดเจนขึ้น ดังเห็นได้จากการระบุงบประมาณในด้าน สุขภาพที่ชัดเจนทั้งในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนปฏิบัติ ราชการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (ฉบับ ทบทวน พ.ศ. 2564 - 2565) แต่ยังมีสิ่งท้าทาย คือ ห้วงระยะเวลาในการเบิกจ่ายและใช้ งบประมาณจำกัด ทำให้ต้องเร่งการดำเนินการในแต่ละห้วง ซึ่งอาจทำให้การใช้จ่าย งบประมาณไม่เกิดผลสำเร็จตามที่คาดหวัง ส่วนเศรษฐกิจโดยรวมทั้งด้านการประกอบ อาชีพ รายได้ของประชากรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ฐานะยากจน มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสูง ซึ่งแม้จะมีความต้องการการบริการทางทันตกรรมอย่างมาก แต่พบว่ากำลังพลและ ประชาชนก็ไม่ได้รับการบริการที่ทั่วถึง

3. สภาพแวดล้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Environment: S) เป็นการวิเคราะห์สถานะทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งหมายรวมถึง โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยที่การพัฒนาการบริการทางทันตกรรมในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้นี้ เป็นสิ่งที่ทำให้หน่วยงานความมั่นคงมีโอกาสนในการเรียนรู้ ความคิด วัฒนธรรม ความเชื่อที่แตกต่างในอีกมุมหนึ่ง และ ถึงแม้จะมีความแตกต่างทางศาสนาและ วัฒนธรรม แต่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความยอมรับนับถือในวิชาชีพแพทย์ รวมทั้ง ให้การยอมรับนับถือ ซึ่งเป็นงานหนึ่งที่มีความเป็นสากล ไม่ถูกต่อต้านในทางศาสนาและ วัฒนธรรม แต่ด้วยการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และโดยเฉพาะการสื่อสารด้านภาษาท่าทาง อาจทำการเข้าใจกันและกันทำได้

ยากขึ้น รวมไปถึงการบิดเบือนความเชื่อและข้อมูลข่าวสาร อาจทำให้เกิดอคติต่อการทำงานด้านทันตกรรมของหน่วยทหารในพื้นที่ได้

4. สภาวะแวดล้อมด้านเทคโนโลยี (Technological Environment: T)

เป็นการวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะมีผลต่อการดำเนินงานโครงการ หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนบูรณาการงานด้านทันตกรรมของศูนย์อำนวยการแพทย์ทหารบก จังหวัดชายแดนภาคใต้ งานทันตกรรมมีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา และการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้มีโอกาในการเข้าถึงข้อมูลเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา แต่สิ่งท้าทาย คือ การที่มีสภาพภูมิประเทศ ภาษา และสังคมที่แตกต่าง ทำให้โอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในผู้สูงอายุที่ไม่ได้เข้าถึงเทคโนโลยี ข่าวสาร อาจทำให้ถูกละเลย และขาดโอกาสในการเข้าถึงการบริการที่เหมาะสมได้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก ส่วนงานทันตกรรม คอชต.

สภาวะแวดล้อมภายนอก	โอกาส	อุปสรรค
ด้านการเมือง การปกครอง (+ด้าน การทหาร)	- มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ แผน และ นโยบายที่ชัดเจน สอดคล้อง - มีกรอบนโยบายประชารัฐในการบูรณา การ	- นโยบายมาจากหลายส่วน ต้อง ตอบสนองแผนทุกระดับ - ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเรื่องใหม่ อาจ ยังความเข้าใจ
ด้านเศรษฐกิจ	- มีแนวทางการจัดสรรงบประมาณและ การใช้งบประมาณที่ชัดเจน - มีงบประมาณเหมาะสมกับแผนการ ดำเนินการ	- มีระยะเวลาในการเบิกจ่าย งบประมาณจำกัด - เศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ต่ำ - มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสูง
ด้านสังคม	- การยอมรับนับถือบุคลากรทาง การแพทย์ - วัฒนธรรมการตอบแทนผู้ที่ช่วยเหลือ ดูแล - การเปิดกว้างทางวัฒนธรรม	- ความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มี ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และโดยเฉพาะการสื่อสาร - สถานการณ์ที่ผ่านมาทำให้เกิด ความหวาดระแวง

สภาวะแวดล้อม ภายนอก	โอกาส	อุปสรรค
ด้านเทคโนโลยี	- การพัฒนาของเทคโนโลยี ทำให้การดูแลรักษาผู้รับบริการทำได้ดีขึ้น ง่ายขึ้น- การสื่อสารที่ทันสมัยทำให้ติดต่อได้รวดเร็ว	- การเข้าถึงเทคโนโลยีมีความแตกต่างกัน- มีการใช้เทคโนโลยีในเป็นเครื่องมือในการสร้างความไม่สงบ

สภาวะแวดล้อมภายในของงานทันตกรรม ศอชต.

ในการศึกษานี้จะใช้เครื่องมือ 7s ของ McKinsey เป็นแนวทางการวิเคราะห์ห้องเคาเตอร์ของเราเองว่าปัจจัยต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ มีรายละเอียดดังนี้

1. กลยุทธ์ (Strategy) คือ การวางแผนกิจกรรมภายในองค์กรที่สอดคล้องและเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลง จุดแข็งคือ ศอชต. มีแผนกลยุทธ์ และ แผนกิจกรรม ในแต่ละช่วงเวลาชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยบังคับบัญชา แต่จุดอ่อนคือ การที่มีส่วนร่วมในนโยบายหลายส่วน ทั้ง กอ.รมน., ศอ.บต., พบ. และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ทำให้แผนปฏิบัติการมีกิจกรรมมากและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมทั้งมีการกิจหลายด้านทำให้ต้องมีการทบทวนภารกิจอยู่เสมอ

2. โครงสร้างองค์กร (Structure) ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แต่ถ้าโครงสร้างขององค์กรไม่เหมาะสมกับกลยุทธ์ขององค์กรก็จะเป็นจุดอ่อนได้ จุดแข็งของคือ ศอชต. มีโครงสร้างการบังคับบัญชาที่ขึ้นตรงกับหน่วยทหารในพื้นที่ ทำให้สามารถปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายในพื้นที่ได้ดี แต่จุดอ่อนคือ การที่ต้องอาศัยบุคลากรจาก พบ. เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้โครงสร้างไม่ชัดเจน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเกิดขึ้นบ่อยจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกำลังพล จึงทำให้ต้องมีการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินการอยู่เสมอ

3. รูปแบบการบริหาร (Style) มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูงจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของพนักงาน หากผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความสามารถในการจูงใจ เป็นแบบอย่างในการทำงานที่ดี จะสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจุดแข็งคือ การที่ผู้บริหารของศอชต. มีลักษณะการทำงานที่มุ่งมั่น เข้าถึงบุคลากร สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้ดี และมีการ

ติดตามการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถกำหนดแนวทางการทำงานให้บุคลากรในองค์กรได้ดี

4. ระบบ (System) เป็นการวิเคราะห์ถึงระบบงานขององค์กรทั้งระบบ การบริหารจัดการ ระบบการปฏิบัติงาน ระบบการควบคุม ระบบในการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน ตลอดจนระบบในการจ่ายผลตอบแทน การมีระบบงานที่ดีจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง จุดแข็งคือ ระบบการบริหารในการติดตามการดำเนินงานของการปฏิบัติ ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ แต่จุดอ่อนคือระบบปฏิบัติงานในลักษณะของระบบราชการ ทำให้มีอุปสรรคในการจัดซื้อ ตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ มีความล่าช้า และขาดประสิทธิภาพในบางครั้ง

5. ทรัพยากรมนุษย์/สมาชิกภายในองค์กร (Staff) งานหรือกิจกรรมขององค์กรที่เกิดจากแผนกลยุทธ์ขององค์กรจะต้องมีผู้ปฏิบัติงานให้ตรงตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้ ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมและมีแรงจูงใจในการทำงานจึงจะทำให้เกิดผลสำเร็จลงได้ และมีการจัดคนภายในองค์กรให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งจุดแข็ง คือ การที่บุคลากรที่ลงมาปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาความรู้ ศักยภาพ และ มีความเสียสละในการทำงาน ส่วนจุดอ่อนคือความไม่เพียงพอของบุคลากร รวมทั้งการที่ต้องผลัดเปลี่ยนกำลังพลอยู่เสมอ ทำให้ต้องมีการปฐมนิเทศชี้แจงการปฏิบัติงานทุก 6 เดือน

6. ทักษะ (Skill) เป็นการพิจารณาถึงทักษะหรือความเชี่ยวชาญขององค์กรโดยรวม จุดแข็งคือ ศอชต. เป็นองค์กรที่มีทักษะในการดูแลสุขภาพของกำลังพล ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต รวมถึงการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ทุรกันดาร แต่ในส่วนงานทันตกรรม ยังมีข้อจำกัดในด้านทักษะ เนื่องจากบุคลากรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเสมอ และทันตแพทย์ในพื้นที่ได้รับการบรรจุใหม่เป็นหลัก จึงทำให้การลงพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุรกันดารยังไม่สามารถทำได้เต็มศักยภาพมากนัก

7. ค่านิยม (Shared Value) เป็นการวิเคราะห์ถึงค่านิยม ความเชื่อร่วมขององค์กรเพื่อให้เกิดปัจจัยแห่งความสำเร็จ เป็นแนวคิดพื้นฐานขององค์กรรวมทั้งสิ่งที่จะต้องให้องค์กรเป็นในอนาคต จึงหมายถึงเป้าหมายสูงสุดขององค์กรซึ่งไม่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร จุดแข็งคือ มีการดำเนินการโดยยึดวิสัยทัศน์ “องค์กรนำขับเคลื่อนการ

พัฒนาคุณภาพชีวิตในมิติสุขภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการบูรณาการทุกภาคส่วน
อย่างไร้รอยต่อ” และมีความกล้าหาญ เสียสละ มีจิตสาธารณะเป็นค่านิยมร่วม แต่จุดอ่อน
คือ การที่มีพื้นที่รับผิดชอบแยกส่วนกันและมีเวลาในการทำงานไม่ยาวนาน การสร้างให้มี
ค่านิยมร่วมที่มั่นคงขึ้นจะทำได้ยากกว่า

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายใน ส่วนงานพันตกรรม ศอชต.

สภาพแวดล้อม ภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
กลยุทธ์	- มีการกำหนดแผนกลยุทธ์และแผน กิจกรรมที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย ของหน่วยเหนือ	- มีแผนกิจกรรมจำนวนมากเนื่องจาก มีนโยบายจากหลายทาง - มีการเปลี่ยนแปลงแผนบ่อย
โครงสร้าง องค์กร	- การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหน่วยใน พื้นที่ - มีความคล่องตัวในการปฏิบัติและ ประสานงานในพื้นที่	- อาศัยบุคลากรจาก พบ. - เปลี่ยนโครงสร้างบ่อยจากการเปลี่ยน นโยบาย
รูปแบบการ บริหาร	- ผู้บริหารอยู่ในพื้นที่และมุ่งมั่นในการ ทำงาน มีการติดตามการปฏิบัติงาน อย่างใกล้ชิด	- มีภารกิจมาก เดินทางบ่อย - มีผู้ที่เข้ามาประสานขอความ ช่วยเหลือ ร่วมน้อยมาก
ระบบ	- มีระบบการบริหารที่ดี - มีระบบการติดตามผลการดำเนินงาน ที่ดี	- บริหารแบบราชการ ขึ้นตอนมาก - มีขั้นตอนการจัดซื้อซ้ำ แต่เวลาน้อย
ทรัพยากร มนุษย์	- บุคลากรที่ลงมาปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ ดี เสียสละ - สนใจพัฒนาความรู้ใหม่ๆ	- เปลี่ยนกำลังพลบ่อย ต้องปฐมนิเทศ ทุก 6 เดือน - การปฏิบัติงานและทักษะต่างกัน ต้องฝึกเพิ่ม
ทักษะ	- มีทักษะที่ดีในการดูแลกำลังพลใน สนาม ทั้งทางกาย จิต - เป็นองค์กรที่เชี่ยวชาญด้านการ เคลื่อนย้ายผู้ป่วย	- บุคลากรพันตกรรมมีการเปลี่ยนบ่อย ยังมีทักษะน้อย - เป็นทันตแพทย์บรรจุใหม่เป็นหลัก ขาดประสบการณ์

สภาพแวดล้อม ภายใน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ค่านิยม	- มีความกล้าหาญ เสียสละ มีจิต สาธารณะ - วิสัยทัศน์ขับเคลื่อนการพัฒนา คุณภาพชีวิตในมิติสุขภาพใน จังหวัด ชายแดนภาคใต้ โดยการ บูรณาการทุก ภาคส่วนอย่างไร้รอยต่อ	- การแยกส่วนงานรับผิดชอบ ไม่ค่อย ได้อยู่ร่วมกัน - การสื่อสารค่านิยม ทำได้ไม่บ่อย และ ยากลำบาก

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดของงานทันตกรรมของกองทัพบก ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่ประชากร และกำลังพลมีปัญหาสุขภาพช่องปากมากกว่าในพื้นที่อื่นของประเทศไทย⁹ โดยปัจจัยสำคัญคือการเข้าถึงบริการสุขภาพ ที่มีความยากลำบากในการเดินทาง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่าง ทำให้การสื่อสารทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร โดยใน ส่วนงานทันตกรรม กองทัพบก มีศักยภาพในการออกหน่วยเคลื่อนที่ในพื้นที่ห่างไกลตาม การร้องขอของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งก็ช่วยลดปัญหาในการเข้าถึงบริการในบางพื้นที่ แต่ในปัจจุบันก็ยังไม่มีการวางแผนทำงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบงานทันต กรรมขององค์กรต่าง ๆ จึงมีความคิดเห็นว่าการมีการบูรณาการงานร่วมกันของหน่วยงาน ด้านทันตกรรมในพื้นที่ จะช่วยแก้ปัญหาการเข้าถึงบริการในพื้นที่ได้มากขึ้น

แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรในการ ปฏิบัติงานด้านทันตกรรมของส่วนงานทันตกรรม ศอชต. พบว่า การทำงานร่วมกับส่วน ราชการต่าง ๆ นั้น ยังไม่มีแนวทางในการประสานงานและบูรณาการงานร่วมกัน ใน การศึกษานี้จึงได้นำข้อมูลสภาพแวดล้อมที่ได้มาจากการวิเคราะห์โดยใช้ SWOT Analysis เพื่อหาแนวทางในการบูรณาการงานด้านทันตกรรมต่อไป โดยจากการวิเคราะห์ปัจจัย ภายนอกและภายในและนำจุดแข็ง-จุดอ่อนมาเปรียบเทียบกับโอกาส-อุปสรรค เพื่อ

พิจารณาว่าองค์กรกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นองค์กรควรจะทำอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์ SWOT นี้ องค์กรจะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง+โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากองค์กรค่อนข้างจะมีจุดแข็งหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive - Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ มาหาประโยชน์อย่างเต็มที่ โดย กำหนดยุทธศาสตร์การบูรณาการงานโดยใช้กรอบประชารัฐ เน้นความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ในการทำงานแบบบูรณาการ และ เน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการพัฒนาการบริการทันตกรรมได้

2. สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน+อุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์ การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรค ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด โดย ลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นหรือไม่ตอบสนองภารกิจของกองทัพก รวมทั้งการเปลี่ยนบทบาทจากผู้ปฏิบัติงาน เป็นผู้ประสานงานหรือร่วมวางแผนในการปฏิบัติงาน และ หลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความปลอดภัย

3. สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน+โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือกลยุทธ์การปรับตัว หรือ พลิกตัว (Turnaround-Oriented Strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้ พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้ เช่น การประสานงานเพื่อจัดโครงสร้างที่ชัดเจน มีการจัดทำข้อมูลแนะนำการปฏิบัติสำหรับบุคลากรใหม่ และ การตั้งวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ร่วมกันกับหน่วยในพื้นที่

4. สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง+อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่องค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้นแทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือก

กลยุทธ์เชิงตั้งรับ การแตกตัว หรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน เช่น การปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้สามารถตอบสนองนโยบายของหน่วยบังคับบัญชาต่าง ๆ ร่วมกัน และ พัฒนาการบริการเพื่อให้ประชาชน ผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นได้โดยไม่กระทบสถานะทางการเงิน

จากการวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานต้นตอกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของกองทัพบก ร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ และ ภาคเอกชนในพื้นที่ พบว่าแนวทางในการบูรณาการที่เป็นไปได้ และเกิดประโยชน์มากที่สุด ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรบุคคลและงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาการเข้าถึงบริการต้นตอกรรมของกำลังพลและประชาชนในพื้นที่ คือ การปรับแผนการดำเนินงานต้นตอกรรมของกองทัพบกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากที่เน้นการออกหน่วยให้บริการในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง เป็นการร่วมวางแผนการปฏิบัติ ประสานงานการดำเนินการ และออกหน่วยในพื้นที่ที่มีข้อมูลด้านความปลอดภัยเพียงพอ เพื่อลดการสูญเสีย และเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านต้นตอกรรมของกองทัพบก ให้กับกำลังพลที่มาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

<p>ส่วนงานทันตกรรม ศูนย์อำนวยการ แพทย์ทหารบก จังหวัดชายแดนใต้</p>	<p>จุดแข็ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์และแผนกิจกรรมที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยบังคับบัญชา 2 การทำงานบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อหน่วยในพื้นที่ 3 มีความคล่องตัวในการปฏิบัติและประสานงานในพื้นที่ 4 บุคลากรที่ลงมาปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ดีเสียสละ 5 สนใจพัฒนาความรู้ใหม่ๆ 	<p>จุดอ่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 มีแผนกิจกรรมจำนวนมาก มีนโยบายจากหลายทาง 2 มีการเปลี่ยนแปลงแผนบ่อย 3 เปลี่ยนโครงสร้างบ่อยจากการเปลี่ยนนโยบาย 4 มีการกิจมาก เดินทางบ่อย 5 มีผู้ที่เข้ามาประสานขอความช่วยเหลือร่วมมือน้อย 6 บุคลากรทันตกรรมมีการเปลี่ยนบ่อย ยังมีทักษะน้อย
<p>โอกาส</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ แผน และ นโยบายที่ชัดเจน สอดคล้อง 2.กรอบนโยบายประชารัฐในการบูรณาการ 3. มีแนวทางการจัดสรรงบประมาณและการใช้งบประมาณที่ชัดเจน 4. มีงบประมาณเหมาะสมกับแผนการดำเนินการ 5. การยอมรับนับถือบุคลากรทางการแพทย์ 6. การพัฒนาของเทคโนโลยีทำให้การดูแลรักษาผู้รับบริการทำได้ดีขึ้น ง่ายขึ้น 	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (จุดแข็ง+โอกาส)</p> <p>S1O1.2 กำหนดยุทธศาสตร์การบูรณาการงานโดยใช้กรอบประชารัฐ เน้นความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ในการทำงานแบบบูรณาการ</p> <p>S5,6O9 พัฒนา Application ในการบริหารงาน การรายงานและการติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งการสื่อสารเพื่อลดการเดินทาง</p> <p>S8O5 เน้นบริการเชิงรุก เข้าถึงชุมชน สร้างความเข้าใจ</p> <p>S9,10O8 เน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์บริการให้มีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ๆในการทำงานด้านทันตกรรม</p>	<p>กลยุทธ์การปรับ (จุดอ่อน+โอกาส)</p> <p>W1O1.2 เน้นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่เพื่อตอบวัตถุประสงค์ตามแผนกลยุทธ์ร่วมกันW3O2,3 ประสานงานเพื่อจัดโครงสร้างที่ชัดเจน เพื่อให้มีบุคลากรในพื้นที่ช่วยปฏิบัติงาน ภายใต้งบประมาณตามกรอบยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ</p> <p>W9O8,9 จัดทำข้อมูลการปฐมนิเทศและการพัฒนาความรู้ในรูปแบบของ digital file, info-graphic หรือ interaction learning</p> <p>W11,12O5,6 สร้างเครือข่ายจิตอาสาทันตกรรมจากกลุ่มผู้รับบริการ</p>
<p>อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายมาจากหลายส่วน ต้องตอบสนองแผนทุกระดับ (One unit : All strategy policies) 2 ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเรื่องใหม่ อาจยังความเข้าใจ 3. ทั่วระยะเวลาในการเบิกจ่ายงบประมาณจำกัด 4. เศรษฐกิจโดยรวมของประชาชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ 5. ความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ โดยเฉพาะการสื่อสาร 6. สถานการณ์ที่ผ่านมาทำให้เกิดความหวาดระแวง 7.การใช้เทคโนโลยีในทางลบ 	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (จุดแข็ง+อุปสรรค)</p> <p>S1T1 ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้สามารถตอบสนองนโยบายของหน่วยบังคับบัญชาต่างๆร่วมกัน เพื่อลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็น</p> <p>S8T2 จัดการอบรมความรู้เรื่องยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางบูรณาการ</p> <p>S1,8,10T4,5 พัฒนาการบริการเพื่อให้ประชาชน ผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นได้ โดยไม่กระทบสถานะทางการเงิน เศรษฐกิจ</p> <p>S9,11T6,8 พัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านภาษา ประเพณีและความเชื่อ รวมทั้งใช้โอกาสในการสร้างเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างทั่วถึง</p>	<p>กลยุทธ์การแก้ไข (จุดอ่อน+อุปสรรค)</p> <p>W1T1 ลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นหรือไม่ตอบสนองภารกิจ</p> <p>W4,6T6 เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ประสานงานหรือวางแผนร่วมกับหน่วยงานทันตกรรมอื่นในการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบายร่วมกัน</p> <p>W9T7,9 หลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานกรณีที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ ไม่พร้อม หรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความปลอดภัย</p> <p>W8,T3 ประสานงานการดำเนินการเรื่องงบประมาณและการจัดทำโครงการต่างๆอย่างรัดกุมเพื่อลดโอกาสเกิดปัญหา</p>

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการ โดยใช้ Tows Matrix

แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมกองทัพบกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่า ในปัจจุบัน การดำเนินการของส่วนงานทันตกรรม ศอชต. มีปัญหาและอุปสรรคมากมายดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านทันตกรรม อาจไม่สามารถตอบสนองภารกิจได้ในระยะยาว โดยเฉพาะในสถานการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 จึงได้มีการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานของกองทัพบก ในการสนับสนุนงานด้านทันตกรรม ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รายละเอียดดังนี้

1. การปรับนโยบายและแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

กองทัพบกมีการปรับนโยบายการปฏิบัติงานจากสถานการณ์ และ สภาพาสุภาพที่เปลี่ยนแปลงไป แต่จากการศึกษาแผนงานของกองทัพบก และ กอ.รมน. ยังไม่มีการปรับแผนในส่วนงานด้านการแพทย์ แต่เนื่องจากมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพอยู่ในแผนปฏิบัติการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564 - 2565) จึงควรมีการศึกษาและ ปรับแผนงานรวมทั้งแนวทางในการดำเนินการทำแผนปฏิบัติการร่วมกันในอนาคต

2. การกำหนดกรอบความร่วมมือด้านทันตกรรมในพื้นที่

กองทัพบกควรมีการกำหนดกรอบความร่วมมือในด้านการปฏิบัติงานทันตกรรมร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ให้ชัดเจน เช่น ศอบต., สสจ., สสอ., โรงพยาบาล รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการทำงานร่วมกัน โดยอาจปรับแนวทางการทำงานของส่วนงานทันตกรรม ศอชต. จากผู้ปฏิบัติงานมาเป็นผู้ประสานการปฏิบัติงาน หรือ มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานในภาพรวมของพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สามารถควบคุมแนวทางในการปฏิบัติงานในภาพรวม รวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การปรับปรุงระบบการสนับสนุนทรัพยากรและระบบในการดำเนินการ ด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม

จากปัญหาในการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ และ สิ่งอุปสรรคที่
ล่าช้า ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมในหลายส่วนไม่สามารถตอบสนองภารกิจได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ จึงควรมีการปรับปรุงระบบในการเสนอของบประมาณ และดำเนินการ
เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดหา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย
ควรมีการกำหนดวงรอบการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้ในหัวงระยะเวลาที่
เหมาะสม

4. การแก้ปัญหาด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

ในปัจจุบันการปฏิบัติงานของส่วนงานทันตกรรม ศอชต. ยังต้องอาศัย
บุคลากรจากหน่วยงานภายนอก และกำลังพลที่สับเปลี่ยนหมุนเวียนลงมาปฏิบัติภารกิจใน
สนาม ซึ่งทำให้ กำลังพลที่ปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่องในด้านความชำนาญ ทิศทาง
นโยบาย ความเข้าใจในงานที่ทำเนื่องจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่
ความแตกต่างจากการปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ทำให้ต้องใช้เวลาในการปรับตัว และม
ความยุ่งยาก ซับซ้อนในการทำงาน อีกทั้งยังมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ทำให้หลาย
ครั้งเกิดการขาดแคลนบุคลากร และขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติภารกิจ จึงควรมีการ
ปรับปรุงกรอบอัตราของบุคลากรในพื้นที่ และแนวทางในการบรรจุสนามที่ชัดเจนของ
บุคลากรด้านทันตกรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถ
ตอบสนองภารกิจของกองทัพบก และตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้

สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานของกองทัพบกเพื่อพัฒนาการ
ปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีประสิทธิภาพ โดยกองทัพบก
ควรมีการปรับนโยบายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้
ซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่การร่วมวางแผน และประสานงานการปฏิบัติงานด้านทันตกรรม รวมทั้ง
เสนอให้มีกรอบแนวทางความร่วมมือที่ชัดเจนกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันในพื้นที่
และ วางกรอบอัตราบุคลากรของกองทัพบกด้านทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้
เพื่อเป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนในอนาคต

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

การพัฒนาประเทศไทยภายใต้แนวคิดการขับเคลื่อนด้วยความรู้ และนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ได้มีการจัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งในด้านความเป็นอยู่ของกำลังพล การดำเนินการร่วมในการปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา และการเสริมสร้างความสงบสุขให้กับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งที่ผ่านมาสามารถดำเนินการได้ผลดี แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า หากไม่มีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการจะมีผลทำให้การปฏิบัติงานไม่สามารถทำได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และไม่สามารถทำงานสอดคล้องกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรต่าง ๆ และบุคลากรจะเริ่มขาดแคลนและไม่สัมพันธ์กับภารกิจ โดยกรอบแนวคิดที่จะนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาของแผนบูรณาการการบริการทันตกรรม ศอชต. ประกอบด้วย กรอบแนวคิดหลักภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (ด้านที่ 1) : แผนแม่บทที่ 2 การป้องกันและแก้ไขความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แผนปฏิบัติการด้านที่ 3 การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและ

ทรัพย์สิน อยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่น ๆ โดยยกระดับ การแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการความเชื่อมโยงระหว่าง ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการติดตาม ประเมิน และรายงานผลอย่างสอดคล้อง เน้นเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี ขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรงตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยการแก้ปัญหาคความขัดแย้งและความรุนแรงในปัจจุบัน มิได้มุ่งเน้นการเอาชนะด้วยกำลังคนและยุทธโภกรรม แต่เน้นการพัฒนาบุคลากร เสริมสร้างความเข้มแข็งและความเข้าใจให้กับชุมชน ซึ่งรวมไปถึงการใช้กำลังทหารในการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ

จากการศึกษา รวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาของกองทัพบก รวมทั้งข้อเสนอแนะในอนาคต เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงได้สรุปกลยุทธ์ในการส่งเสริมพัฒนางานด้านทันตกรรมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และ สันติสุข เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กองทัพบกวางไว้ในระยะยาว โดยมีการปรับแนวทางการดำเนินการให้เป็นระยะต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

การวางแผนในระยะที่ 1 การแก้ปัญหาและข้อจำกัดของงานทันตกรรม (พ.ศ. 2565 – 2569)

1. ส่งเสริมการพัฒนาการบริการทางทันตกรรมแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ได้รับการคุ้มครองและดูแลทันตสุขภาพตามสิทธิอย่างทั่วถึงครบถ้วน และมีคุณภาพ ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางได้รับการส่งเสริมพัฒนา และแก้ไขปัญหาทางทันตสุขภาพเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. สนับสนุนการดูแลประชาชนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการฟื้นฟูเยียวยาสุขภาพช่องปาก ด้านร่างกายจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ จนมีภาวะคุณภาพชีวิตที่ปกติสุข

3. ให้การดูแลประชาชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้มีภาวะพึ่งพิงทางสุขภาพ ได้รับบริการทันตสุขภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และดูแลสุขภาพแบบองค์รวมอย่างต่อเนื่อง จนคืนสู่ภาวะปกติสุข

4. สนับสนุนการพัฒนาทางทันตกรรมร่วมกับระบบบริการสาธารณสุขในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน มีความพร้อมต่อการให้บริการอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามแผนการพัฒนาบริการทางทันตกรรม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพทางสุขภาพ ด้านอนามัยแม่และเด็ก

5. ส่งเสริมการพัฒนาภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการระบบบริการทันตสุขภาพแบบบูรณาการในพื้นที่ เพื่อให้สามารถดูแลสุขภาพช่องปากของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ตามบริบทของพื้นที่ เกิดเครือข่ายสุขภาพในระดับชุมชนที่มีความหลากหลาย ทั้งอาสาสมัครทางสาธารณสุขชายแดน อาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขทางทะเล และอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง เป็นรูปแบบอาสาสมัครสาธารณสุขจิตอาสาที่เข้มแข็ง บูรณาการหลักศาสนาเพื่อการทำงานที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

การวางแผนในระยะที่ 2 การทำให้เกิดแนวทางการปฏิบัติงานทางทันตกรรมที่ดี (พ.ศ. 2570 – 2574)

1. ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าถึงบริการทางทันตกรรม ผ่านระบบนัดหมาย และ บริหารจัดการที่มีความทันสมัย เชื่อมโยงทุกพื้นที่ และมีระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการนัดหมายและบริการด้วยตนเองได้ โดยมี ศอ.บต. เป็นศูนย์อำนวยการประสานงาน

2. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการทางทันตกรรมในพื้นที่อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถให้บริการด้านทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้อย่างครบวงจร

3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางทันตสุขภาพ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบ กลุ่มเปราะบาง ได้รับการจัดการที่มีคุณภาพ ทันสมัยบนระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล และมีระบบเชื่อมโยงบูรณาการทุกส่วนราชการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การวางแผนในระยะที่ 3 การพัฒนางานทันตกรรมอย่างต่อเนื่อง (พ.ศ. 2575–2579)

1. ให้การดูแลทางทันตกรรมแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าถึงบริการการทันตกรรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความทันสมัย เชื่อมโยงทุกพื้นที่ และมีระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงให้มีความครอบคลุมในพื้นที่ไปสู่ข้อมูลระดับประเทศ โดยมี ศอ.บต. เป็นศูนย์อำนวยการประสานงาน

2. สนับสนุนการพัฒนาระบบบริการทันตกรรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เป็นศูนย์บริการทางทันตกรรมครบวงจรระดับชาติ และ เป็นผู้นำการดูแลทันตสุขภาพและดูแลตนเอง โดยมีระบบแพลตฟอร์มดิจิทัลต้นแบบระดับประเทศ

3. สนับสนุนการพัฒนาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการใช้โปรแกรมปฏิบัติการช่วยเหลือ การใช้ระบบการดูแลสุขภาพทางไกล และการรักษาสุขภาพโดยใช้ระบบหุ่นยนต์ สำหรับประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขยายสู่ระดับสากล

บทที่ 4

บทสรุป

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์เรื่อง “แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมกองทัพบก ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงสภาพปัญหาและข้อจำกัดของการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) เสนอแนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองภารกิจกองทัพบกและยุทธศาสตร์ชาติ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเอกสารร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานของส่วนงานทันตกรรม ศอชต. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพช่องปากของกำลังพลที่ปฏิบัติงานและประชาชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเข้าใจของประชาชน เข้าถึงพื้นที่ห่างไกลและผู้ด้อยโอกาส เพื่อพัฒนาการบริการให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพหุสังคม ซึ่งมีความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ จากการวิเคราะห์การทำงาน การศึกษา ยุทธศาสตร์ นโยบายต่าง ๆ ในระดับชาติ และการสังเคราะห์ จึงได้นำมาพัฒนาแนวทางการบูรณาการ การปฏิบัติงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ได้แนวทางในการบูรณาการงานทันตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การทำให้เป็นรูปธรรม โดยส่วนที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน ควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้รับบริการรู้จักส่วนงานทันตกรรมของศูนย์อำนวยการแพทย์ทหารบก

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับการประสานงานกับหน่วยงานต้นตกรรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีการทำงานในลักษณะเดียวกัน เพื่อทราบถึงศักยภาพการทำงานและบุคลากรของแต่ละหน่วย เพื่อให้สามารถบูรณาการการส่งต่อผู้รับบริการ และเชื่อมโยงข้อมูล ระยะที่ 2 การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี โดยมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ การจัดประชุมอบรม การบูรณาการการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ เช่น เครื่องเอกซเรย์ เครื่องตัดกระดูก เครื่องปั่นเลือด รวมทั้งบูรณาการสับเปลี่ยนหมุนเวียนบุคลากร เพื่อช่วยกันทำงานตามความเหมาะสม และ ระยะที่ 3 การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้โปรแกรมปฏิบัติการช่วยเหลือ การใช้ระบบการดูแลสุขภาพทางไกล และการรักษาสุขภาพโดยใช้ระบบหุ่นยนต์ สำหรับประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขยายสู่ระดับสากล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการปฏิบัติงานตอบสนองภารกิจของกองทัพบก และ วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ของส่วนงานต้นตกรรรม ศูนย์อำนวยการแพทย์ทหารบกจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีประสิทธิภาพ และ เกิดความสำเร็จในระยะยาว ควรมีการบูรณาการโครงสร้างของหน่วยงาน และ โครงสร้างบุคลากรให้สอดคล้องกับการทำงาน โดยให้มีการวางแผนการทำงานร่วมกับส่วนราชการ และ เอกชนในพื้นที่ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาร่วมกัน รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาตามแนวทางของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานต้นตกรรรมร่วมกับการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมในอนาคต รวมไปถึงสามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ : การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และ ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ตามที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอไว้ในข้างต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื้อหาในเอกสารวิจัยฉบับนี้ มุ่งเน้นในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ของการบูรณาการการปฏิบัติงานต้นตกรรรม ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางในการดำเนินการ และ การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีข้อจำกัดทั้งในด้านระยะเวลา จำนวนผู้ให้ข้อมูล และการติดตามผลการศึกษา ดังนั้นควรมีการพัฒนาต่อยอดจากการวิจัยครั้งนี้ ในเรื่องมุมมองของผู้รับบริการ มุมมองของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงแนวทางการติดตามประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และคุณภาพชีวิตของกำลังพล ครอบครัว และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มการพัฒนา และนำไปสู่การวางแผนบูรณาการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และประชากร ในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานผลการดำเนินการ ศอ.บต. ประจำปี พ.ศ. 2563. 2563.
- ² ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580), ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. 13 ตุลาคม 2561.
- ³ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ. 2560. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)
- ⁴ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายต่างประเทศ. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565). 2562.
- ⁵ อรสา กนกวงศ์ และคณะ. การสังเคราะห์ระบบสุขภาพในพื้นที่สถานการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. 2553.
- ⁶ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. การทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 - 2564) [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2565]. เข้าถึงได้จาก 132101513979543270_Board7_1กค62_3.pdf (nhso.go.th)
- ⁷ สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2560. 2560.
- ⁸ สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. แนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขประจำปี 2562. 2562.
- ⁹ เรื่องเดียวกัน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก ธนภฤต นพคุณวิชัย

วัน เดือน ปีเกิด 20 ตุลาคม 2518

ประวัติสำเร็จการศึกษา

- พ.ศ. 2541 ปริญญาตรี ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- พ.ศ. 2546 ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและ
แม็กซิลโลเฟเชียล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. 2548 ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
- พ.ศ. 2549 Observer Fellowship in Oral and Maxillofacial
Surgery, Harborview Medical Center, University of
Washington, Seattle, WA, USA
- พ.ศ. 2554 อนุมัติบัตร สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล
ทันตแพทยสภา
- พ.ศ. 2558 ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2541 - 2543 ทันตแพทย์ โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- พ.ศ. 2543 - 2546 หัวหน้าแผนกทันตกรรม โรงพยาบาลค่ายวิวัฒน์โยธิน
- พ.ศ. 2546 - 2557 ทันตแพทย์ โรงพยาบาลค่ายธนระวัติ
- พ.ศ. 2557 - 2563 หัวหน้าแผนกทันตกรรม โรงพยาบาลค่ายธนระวัติ

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน นายทหารปฏิบัติการประจำกรมแพทย์ทหารบก